

Saopštenje povodom izueća sudije Aleksandra Trešnjeva i odlučivanja Visokog saveta sudstva o spojivosti sudijske funkcije sa članstvom u nevladinoj organizaciji CEPRIS

Izueće sudije Aleksandra Trešnjeva i odluka Visokog saveta sudstva (VSS) da odlučuje o spojivosti sudijske funkcije sa članstvom u NVO Centar za pravosudna istraživanja (CEPRIS) predstavljaju flagrantno kršenje ustavom zajemčenih prava na rad i prava na udruživanje i zadiranje u nezavisnost sudske profesije.

Dana 16. juna 2016. godine predsednik Višeg suda u Beogradu, Aleksandar Stepanović doneo je [rešenje](#) kojim je izuzeo sudiju Aleksandra Trešnjeva iz sudskog veća u krivičnom predmetu K-Po1 36/2015. Kao razlog za izueće navedeno je članstvo sudije Trešnjeva u nevladinoj organizaciji CEPRIS, čiji je član takođe i advokat Vladimir Beljanski, koji je branilac optuženog u sudskom postupku gde je član sudećeg veća sudija Trešnjev, dok je predsednik organizacije otac advokata Beljanskog. Predsednik suda našao je u rešenju da ove okolnosti izazivaju sumnju u nepristrasnost sudije Trešnjeva.

Predsednik VSS, Dragomir Milojević, [sazvao](#) je 1. jula redovnu sednicu i predložio dnevni red sa 12 tačaka, a u tački 10 predložio odlučivanje o spojivosti sudijske funkcije sa članstvom u NVO CEPRIS.

Ustav Srbije jemči slobodu udruživanja i postavlja granice sudijama zabranjujući im članstvo u političkim strankama i prepuštajući da se zakonom urede koje su funkcije, poslovi ili privatni intaresi nespojivi sa sudijskom funkcijom (član 55 i član 152). Zakon o sudijama ovlašćuje sudije da se udružuju u strukovna udruženja radi zaštite svojih interesa i očuvanja nezavisnosti i samostalnosti u radu (član 7).

Prema [Statutu](#) NVO CEPRIS je nezavisna, dobrovoljna, nedobitna, nevladina organizacija za istraživanje, izučavanje i unapređenje pravosuđa u demokratskom društvu zasnovanom na vladavini prava i podeli vlasti, osnovana sa ciljem stvaranja uslova za nezavisan ili samostalan status i stručan, nepristrasan i efikasan rad pravosuđa u otvorenom demokratskom društvu, zasnovanom na načelima vladavine prava i podele vlasti. CEPRIS izučava sadržaj i primenu propisa iz oblasti pravosuđa, istražuje probleme koji se pojavljuju u pravosudnoj praksi i predlaže i preduzima mere za njihovo otklanjanje.

Sama činjenica članstva sudija i advokata u strukovnom udruženju koje ima za cilj unapređenje položaja i rada sudstva ne može i ne sme biti percipirana kao okolnost koja izaziva sumnju u nepristrasnost sudije. Nedopustivo je tumačenje koje strukovna udruženja iz Zakona o sudijama svodi na udruženja sastavljenih samo od sudija i teza da „nije moguće da se sud i advokatura ili sud i javna tužilaštva zajedno zalažu za nepristrasnost, nezavisnost i samostalnost u radu suda i sudija“ neodrživa je i najblaže rečeno vreda ugled tužilaštva i advokature.

Dodatno zbunjuje činjenica da se CEPRIS ni po čemu ne razlikuje od drugih strukovnih udruženja koja u svom članstvu imaju osim sudija, advokate i tužioce (npr. Udruženje pravnika Srbije ili Srpsko udruženje za krivičnopravnu teoriju i praksu) i zabrinjava kako članstvo u drugim udruženjima iste vrste nije ukazivalo i ne ukazuje na sumnju u nepristrasnost sudija članova udruženja, dok članstvo u CIPRAS na to nesumnjivo ukazuje.

Ovim putem želimo da javnosti skrenemo pažnju na postupak odlučivanja o (ne)spojivosti sudijske funkcije sa članstvom u CEPRIS koji je zakazan za 15. jul 2016. godine. Visoki savet sudstva nije ovlašćen da apstraktno ocenjuje o nespojivosti vršenja drugih službi i poslova sa sudijskom funkcijom, već isključivo o nespojivosti konkretnih sudija i vršenja konkretnih službi i poslova. Način na koji formulisana tačka 10 dnevnog reda – da će Visoki savet sudstva odlučivati o spojivosti sudijske funkcije sa članstvom u CIPRAS – ukazuje na zaključak da će se ovo telo bez zakonskog osnova upustiti u ocenu o spojivosti svih sudija koji su članovi udruženja sa sudijskim funkcijama koje obavljaju. Ovakvim tumačenjem bi se značajno suzio prostor za ostvarivanje prava na slobodu udruživanja.

Izuzeće sudija zbog članstva u usko strukovnoj organizaciji koja se bavi unapređem stanja pravosuđa i odluka da se razmatra o spojivosti sudijske funkcije sa članstvom u NVO CEPRIS suprotne su osnovim ustavnim jemstvima na rad i udruživanje i neosnovano zadiru u nezavisnost pravosuđa. Poražavajuće je da se ovakvi postupci dešavaju pred sam datum otvaranja pregovora Republike Srbije u poglavlju 23 koje se odnosi na pravosuđe i osnovna prava i koje, pored ostalih tema, uključuje nezavisnost sudstva i slobodu udruživanja.